

“El cooperativisme i una frase d'autoajuda redimeixen el protagonista”

Marc Capdevila (Vic, 1966), autor d'*Aigua pudenta* (premi Sebastià Juan Arbó), publica a Cossetània la novel·la *La Querosenca*.

—La novel·la, es va dir a la presentació, és un encàrrec de la Fundació Roca i Galés, promotora del cooperativisme. Com va ser, això?

—La gent de la Fundació Roca i Galés, que em coneix perquè els he fet algun article, em van demanar si podia escriure una novel·la que parlés de cooperativisme. No ho havien demanat mai, perquè ells editen biografies de cooperativistes. Llavors tenia a mig fer una novel·la sobre la disbauxa dels anys previs a la crisi, i el cooperativisme em va donar el final, i un final optimista. Em dedicava a la gestió d'empreses i aquella festa, aquella fugida endavant prèvia a la crisi, se m'havia fet desagradable. El protagonista, en Barnils, és un personatge sense escrúpols, un estafador, que trobarà en el cooperativisme i, en concret, en una cooperativa formatgera, una porta de sortida, no tan sols econòmica, també a la seva vida.

—Però la cooperativa històrica, la Querosenca del temps de la República, no va anar gens bé.

—Per culpa de la guerra civil i perquè un dels personatges fa coses mal fetes.

—Us baseu en cap cooperativa real, que existís durant la República a la comarca d'Osona, on situeu l'acció?

—No. Però sí que hi introduïxo, barrejats amb els personatges de ficció, personatges reals, com el Coix del carrer de Gurb i en Francesc Freixenet, capitosts de la FAI de Vic que van fer molt de mal i van pelar molta gent.

—No heu llegit res sobre el cooperativisme a Osona?

—No, no hi aprofundeixo, en el camp cooperatiu.

—En Barnils és un malparit que vol frotre tothom i que es passa a l'altruisme gràcies als llibres d'autoajuda. Ho heu llegit bé?

—Sí, correcte. Troba una frase a l'atzar que el fa reflexionar. La frase i els fets que envolten la seva vida el porten a reflexionar fins al punt de sentir necessitat d'abocar tota la porqueria que porta a dins perquè, si no ho fa, com li diu la

JORDI PLAY/ARXIU

Marc Capdevila publica a Cossetània la novel·la *La Querosenca*, amb el patrocini de la Fundació Roca i Galés.

seva nova companya, una pintora italiana, acabarà rebentant.

—Heu trobat una cooperativa formatgera perquè el negoci dels formatges és emergent?

—Primer perquè em consta que a la Vall de Sau ja se'n feien i, certament, és una producció que obté força èxit a les comarques d'interior. Sí, em va semblar un bon model de producció, creïble.

—Al principi sembla que el soci del protagonista se suïcida perquè el seu amic l'ha arruïnat. Així ho entén la vídua, per exemple. Però després veiem que també hi ha influït la descoberta dels triplics d'un avantpassat que era directiu de la Querosenca històrica. De qui és culpa?

—Del protagonista, bàsicament. El soci amic és un bon home, una persona poc ambiciosa, arrossegada per l'ambició del protagonista. I quan queden arruïnats no pot suportar la pressió i es mata. La descoberta del que ha fet un avantpassat l'afecta molt, i en Barnils pensa que aquest fet ha estat determinant, que no tota la culpa del suïcidi és seva.

—Voleu parlar de l'etapa d'eufòria i disbauxa prèvia a la crisi, però el protagonista és un estafador de mena.

—Sí. N'és de raça. És un animal sense escrúpols.

—Per tant, no li calia viure en una època de disbauxa, no és un producte típic de l'època.

—Però en anys de disbauxa immobiliària aquesta mena de gent té més camp per córrer, té el camí fressat. En unes altres circumstàncies hauria tingut moltes dificultats. I no tanta rellevància social i econòmica. Sense aquelles circumstàncies no haurien sorgit tants Barnils ni haurien picat tan alt. Sí, ho porten a dins, però l'època els va engrascar.

—Més que a la vostra novel·la anterior, hi ha la voluntat de recollir l'acolorida llengua col·loquial, feta de frases fetes i refranys, amb renecs inclosos.

—Sí. Quan la vaig fer llegir a la gent de la Fundació Roca i Galés hi va haver un debat sobre els renecs, perquè a alguna gent els semblaven excessius. Però en Barnils és un personatge vulgar, acostumat a un ambient on les coses es fan per co..., i el llenguatge barroer li escau perfectament.

Lluís Bonada